

Интервю със Славка Чилчева, родена в Истанбул, учила до трети клас в българското училище, домакиня, сега пенсионерка. Интервюто е записано от Михаела Апостолова на 20. 09. 2011 г. в двора на Екзархийския дом. Информаторката говори български език добре.

М.А.: - /Как се казвате?/

С.Ч.: - Славка Чилчева, Георги Чилчев е съпругът ми, дъщеря ми е Добринка.

М.А.: - А, Добринка мисля, че я познавам, като идвахме февруари месец се запознахме.

С.Ч.: - Да, да.

М.А.: - Но с вас не сме се запознали. Аз съм Михаела, приятно ми е.

С.Ч.: - Добрика е Турудиева, Стефан е зет ми, и Джоан е внучката ми, тя отива сега на университет трета година.

М.А.: - Какво учи?

С.Ч.: - Икономия, как се казва?

М.А.: - Икономика, да.

С.Ч.: - Така ли се казва? Тя отиде на френско училище, сега е на „Галата сарай“, там учи.

М.А.: - Колко години се учи тук в университета?

С.Ч.: - Четири.

М.А.: - Четири са и при нас. А майка ви и баща ви тук в кой квартал са живели?

С.Ч.: - В „Аксарай“. Тамо беше градинар татко.

М.А.: - А те как се казват?

С.Ч.: - Гаеви. Сега една братовчедка, остана на София, Гаева се казва, Ангелина Гаева. Зъболекарка е и тя има една дъщеря, толко, друг никой нема.

М.А.: - А тя е дошла оттук и е отишла там или там са си били останали?

С.Ч.: - Майка му и татко му оттука отишли, тя тамо е родена и Георги, има един братовчед на София.

М.А.: - А вие пътувате ли?

С.Ч.: - Да пътуваме. Пътувахме, сега не, сега малко съпруг ми е болен, паркинсон има една болест, сега Джоана много иска, тя е полудяла да ходи.

М.А.: - Искате ли да живее там?

С.Ч.: - За живеене не, иска да ходи да види, защото тука е – как да кажем, - тамо, вика, съм много спокойна, излизам вънка, никой нито не гледа, никой не прави, тука, знаеш, турците малко са...

М.А.: - Да, да, усетихме.

С.Ч.: - Да, затова му е мъка тука, излиза, ама... (Прекъсва, защото Васил градинарят идва да я поздрави – М.А.). Тя сега малко с нас на български, на македонски /говори/, ама другите деца никой не знае, всички направо на турско училище /отиват/. Тука като си турска поданица, как се казва, като имаш турско гражданство, тогава първоначалното пет години си дължна да отиваш на турско училище, после където искаш можеш да отидеш. Ние тук имахме едно българско училище, ама не останаха български поданици и се затвори. Аз една година отидох само, за да се науча да пиша и да четам на български, после отидох на италианско училище.

М.А.: - Важното е, че можете да говорите и да пишете и четете на български.

С.Ч.: - Е, не много, ама се разбираме сигурно, македонски повече, македонски /говоря/.

М.А.: - А откъде са вашите баба и дядо?

С.Ч.: - От гръцка Македония.

М.А.: - Откъде точно, знаете ли от кое село или град?

С.Ч.: - Василиада е сега, Загоричене, татко ми беше от Загоричене, майка ми от Бобище. Сега Загоричене го казват Василиада.

М.А.: - А вие ходили ли сте там?

С.Ч.: - Веднъж бехме там, като беше малка още Добринка, даже ги намерихме тамо, къщите разрушени беха.

М.А.: - А имате ли стари снимки?

С.Ч.: - Няколко може да има, ама не знам сега. И даже Георги взема един камен оттам и земя, ама тука как живееме, добре живееме, ама все със страх. /.../ Децата не могат да се оженят, вземат турци, на нас много ни пречи. Ние сега за дъщеря ми вземахме българин зет, ама сега за Джоана ни е много опасно. Тя знае, показваме, ама ... доста грешки станаха Хич не искаме ние с турци да се земаме, хич, хич! Друго едно такова е, друга религия е, как да кажа, друго нещо е. Може един италианец да е, французоин да е, друг да е, ама турци не искам! Всичкото ни тука е и децата ни не могат да се оженат и се смалваме много вече, много малко останахме.

М.А.: - А вие повечето вече сте роднини.

С.Ч.: - Да, и някои са вече роднини, някои са нунковци, които ги женат, как се казва, кумове, и тия не може да се земат един с друг и таа вече свършваме.

М.А.: - Еми от България? Шегуваха се и с нас, понеже сме три момичета, тук да сме оставали.

С.Ч.: - Ние много мило ни е България, ама сега малко мъчно, с Георги не можем да отидем, ама децата винаги отиват, му е мило там. Едно лошо само имаме. Ние с Георги години, още нема /решение/.

М.А.: - Много се бавят нещата.

С.Ч.: - То да е много лесно, винаги Джоана да се качи на един рейс и да отива на България.

М.А.: - Да, особено и като имате роднини. А вашите роднини идват ли тук?

С.Ч.: - Да, идват.

М.А.: - А вие с какво сте се занимавали преди?

С.Ч.: - Ние тука жените не работаме, знаете, аз домакиня бех, пък мъж ми беше шкембеджия в „Аксарай“. Цяла България го познава, всички идваха тука да ядат шкембе на „Аксарай“, българите, които идвата тука.

М.А.: - А сега вече не живеете в „Аксарай“?

С.Ч.: - Не, сега вече тука на „Шишли“, в „Аксарай“ вече не, и дюкяна е затворен. Друго нещо е, с наем го дадохме, тука се знаеме и живееме тука.

М.А.: - А сега не работите?

С.Ч.: - Е, годините вече и като е болен Георги.

М.А.: - И внуците са големи?

С.Ч.: - 22-годишна стана вече, нямам сега снимка да я покажа.

М.А.: - Нищо. А тук имали ли сте проблеми с властите или с местните?

С.Ч.: - Еее, ние сега не видохме нещо, ама наш'те те сигурно преди имаха някои проблеми, ние последно тука кога го изживяхме, е 6 септември. Гърците, които ги счупиха, и ние заедно с тех – дюкяна на „Аксарай“, много лошо стана, всичко на нула стана. Ама пак, Георги беше такъв и пак си направи.

М.А.: - Иначе вие с турците виждате ли се, събирате ли се?

С.Ч.: - Е, виждаме се, разбира се, да, да, но повече тука ние на черквата /се събираме/.

М.А.: - Имате само една дъщеря?

С.Ч.: - Една дъщеря, една внучка.

М.А.: - Някаква история знаете ли от вашите баба и дядо, как са дошли тук?

С.Ч.: - Е как са дошли, тогава нали стана въстанието и те така казаха, оттука дойдоха да се мъчат и се измъчиха. Ние не видомер нищо, разбира се.

М.А.: - Разказвали ли са някакви случки, истории?

С.Ч.: - Истории не знам, случки от свекор ми аз знам. Тука като дойдох, много голем данък на държавата. Той, който можеше да го плати, го плати, той, който не можеше, на сюргюн ги направиха. На сюргюн, как се казва, ги изпратиха на Анадола да кършат камъни. Татко ми беше тогава български поданик, на него нищо не му направиха. Един брат имах аз и той почина, имам една сега внучка от брат ми.

М.А.: - Тя сега тук ли живее?

С.Ч.: - Тука живее, да, и тя Албена сега стана на 30 години, нема за кой да се ожени, много мъчно, майка ѝ се ядосва.

М.А.: - Еми, тя и да се ядосва, то като няма кой...

С.Ч.: - Ама ще требва вече, не само внучета, ами да си знае къщата, да си има.

М.А.: - А брат ви как се казваше?

С.Ч.: - Боян, преди три години почина от рак.

М.А.: - Съжалявам, извинявайте, че питам.

С.Ч.: - Да, разбира се, питайте, живота си върви, тука от рак много хора умираат. Свекървата на дъщеря ми и тя от рак почина.

М.А.: - А вие вкъщи на български ли говорите, или на турски?

С.Ч.: - Български говорим, македонски български говорим.

М.А.: - А каква е разликата за вас, между македонския и българския има ли разлика?

С.Ч.: - Е, има, разбира се, некои работи на България и дето не знаят, и не може да ги разберем. Имаме телевизия от България и гледаме, то ни е хубаво.

М.А.: - Кой канал?

С.Ч.: - Сега тука пак ни се разваля, ама на острова бехме досега, на острова имаме къща тамо, цело лето тамо живеем с дъщеря ми, заедно две семейства тамо живеем, тамо направихме, доста канали зимахме.

М.А.: - Много хубаво.

С.Ч.: - И ни е мило, фолклор канали има или пък некои такива и ги гледаме, и от тамо колко да е, човек се учи малко.

М.А.: - Да, а кога се събирате най-често тук, по кои празници?

С.Ч.: - Сега, на недела тука идват, ама всички са на острова още, още нема никой.

М.А.: - Разбрахме, да, ние дойдохме да се видим с хората, а то се оказа, че всички са на островите.

С.Ч.: - И на неделите ще идваме тука на черква, и на празниците, Нова година, на Великден, на първо възкресение тука, ... рожден ден тука прават и на малкия и на големия салон.

М.А.: - Да, много интересни истории чух, като бях тук февруари месец, говорих с много хора, имаше много повече хора. Онзи ден като дойдохме и няма никой тук, трима-четирима души, и се учудих как така няма никой, то вече мина лятото, но тук лятото продължава по-дълго.

С.Ч.: - Е, продължава, хубаво е времето, сега дъщеря ми тамо е, ние дойдохме с Георги защо малко да подреди тя. Колко да е, къщата се затвора зимата, вика, мамо, толко е хубаво времето, ке одам на море пак. Пък дъщеря му сега пак ще почне училище и едно лошо има на острова, като почват тука училище, тамо параходите се сменват. Вие бехте на островите?

М.А.: - Не, не сме били.

С.Ч.: - Аааа, ке трябва да одите.

М.А.: - Ами не знам как ще стане.

С.Ч.: - И параходите като се сменат, мъжете, дето одат на работа, не могат да одат, мъчно става сега, тази седмица и дъщеря ми идва вече.

М.А.: - А зет ви, и той ли е там?

С.Ч.: - Той отива и идва на работа, на острова за лето е хубаво – ем курортно, ем мъжете може да отиват и да идват.

М.А.: - А зет ви с какво се занимава, той какво работи?

С.Ч.: - Той на една туристическа фирма е тука.

М.А.: - А той тук ли е роден, и майка му и баща му тук ли са родени?

С.Ч.: - Да, да, баща му и на него почина, майка си има и тя е на острова, тук и тя на „Шишли“ живее, тука на „Шишли“ много българи имаме тука ние, дъщеря ми живее на „Левент“.

М.А.: - Вие сте се ориентирали да сте близо един до друг.

С.Ч.: - Е, да.

М.А.: - И около Екзархията.

С.Ч.: - Едно време на „Аксарай“ като живеехме, имаше много българи, даже ние тука на „Шишли“ никога не идвахме, ние тамо на „Св. Стефан“ си идвахме на черква, ама вече свърши, нема никой и „Аксарай“ стана едно такова лошо место, семейство не може да живее вече.

М.А.: - Нашия хотел е в „Аксарай“.

С.Ч.: - Ее, сега пак малко по-добре, преди беше много лошо, едно време най-хубав квартал беше.

М.А.: - А сега кой е най-хубавият квартал?

С.Ч.: - Сега „Нишанташъ“ тука, го знаете, до „Шишли“, между „Таксим“ и „Шишли“, и там, където живее дъщеря ми, „Етилер“, са хубави места. Азия е хубаво и там, ама е мъчно тамо да живееш. Работят тука мъжо, на училище децата тука, не се стига, трафико ни е много лош, тука страшен трафик имаме, летото беше хубаво и училище има сега. Само 12 хиляди сервиз за училището, които почнаха, значи, летото беше малко по-такова, летото беше хубаво, сега от понеделника стана... Не ми се отива никъде, и аз тука 35 години кола карах, оставих вече. Дъщеря ми кара сега, внучката ми кара, зет ми кара – с 2 коли сме. Който не живее тука, не може да кара. И ние на България не можем, защото ни една България като горе зелено, не гледа, минава като такова. Ние тука пак и на зеленото, и на червеното пак все внимаваме. Тука трябва отпред да гледаш, отзад да гледаш, от лево, от десно, много, много мъчно е тука.

М.А.: - А дъщеря ви сега работи ли?

С.Ч.: - Не, не работи. Тя докато се ожени, работеше за японските авиолинии тогава. Като се роди Джоана, и ние не можахме да го гледаме, и тя се махна. Вкъщи има свекърва, баба, дедо дома, ама казаха да си седи, да си го гледа.

М.А.: - Ама то е хубаво и така.

С.Ч.: - София я обичаме ние, България я обичаме. Бяхме на Албена летото, бяхме на колко години вече, ама сега мъчно стана.

М.А.: - А вие имате ли нещо общо с дружество „Радост“?

С.Ч.: - С дружество „Радост“ дъщеря ми работи. Аз преди година работех, сега дъщеря ми.

М.А.: - Нещо за дружеството можете ли да ми разкажете?

С.Ч.: - За дружеството какво може да кажем? Тука имаме 12 души, които имат нужда, които са на болница, на гръцката болница, там имаме нещо общо с гърците и ги вземат и наш'те стари хора. И всеки месец тука се събират за дружеството, пари раздават всеки месец. Не знам сега колко дават, дъщеря ми знае, всеки месец плащат нещо на старите. И правим тука некой ден на жената. Бехме на острова на „Св. Георги“, Бююкада, и тамо направихме нещо. Да кажем, ако се плаща 50 лири, 10 лири остават за „Радост“, останалите за старите хора. И после на имения ден тия пет души са от „Радост“, с дъщеря ми, и отиват в къщи да честитят, и оставят карта от „Радост“. И тия колко иска, помощ дава, ама 10, ама 20, ама 100, ама 200 – кой колкото може, сто години тука още го правим, защо имат нужда неколко хора.

М.А.: - Това е много хубаво, аз разбрах, че това са хора, останали сами.

С.Ч.: - Да, стари, сами, болни хора.

М.А.: - А колко члена е дружеството?

С.Ч.: - Пет души са, пет жени.

М.А.: - Да, а то откога съществува?

С.Ч.: - Много, еее, стогодишнина направиха, даже има тамо снимки, не ги ли видехте?

М.А.: - Да, видях ги, но не разбрах, че са от стогодишнината.

С.Ч.: - Да, имаше паста, торта, паста, направиха доста работи. На всички ни направиха по едно такова, тия, които работеха за „Радост“, имаме вкъщи, че сме работели в „Радост“.

М.А.: - Статуетка?

С.Ч.: - Да, преди бехме повече тука, се събирахме тука жените, тука жените не работят, пък младите сега работят повечето, и везахме, как се казва, шиехме и сетне ги продавахме. Правехме изложба и ги продавахме за „Радост“. Има неколко

години не го правим тука това нещо, сега други работи прават, отиват някъде на някои места за „Радост“. Общината ни дава рейс без пари и се качиме жените, и отидеме някъде и там помощ оставаме за „Радост“.

М.А.: - Хубаво е, че помагате на хората.

С.Ч.: - Е, трябва да се помага, не може. И на черквата помагаме, защото ние тука като гърците и арменците нямаме кой имот тука да ни идва, нищо, ние сами тука се поддържаме. Сега малко почна България да ни помага.

М.А.: - Досега България не е ли помагала, правителството?

С.Ч.: - Сега почна малко, ама преди нямаше нищо помощ, като беше на комунизма, нищо, нищо нямаше.

М.А.: - А сега тука последните 20 години интересуват ли се?

С.Ч.: - Да, да. Сега малко почнаха, отца ни го изпратиха, немахме отец тука, всичко става по малко.

М.А.: - Лека-полека ремонти сте започнали.

С.Ч.: - Да, да. Ремонти на „Св. Стефан“ турската държава прави ремонти. Ама хора нема, много сме малко. Вече Георги тука в настоятелството има изработена много, градината тука беше боклук, нищо нямаше.